

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 25/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], pre namietané porušenie čl. 2 ods. 2 a čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky a ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky oznámením Okresného úradu Prešov, katastrálneho odboru č. k. 102/2017/OU-PO/KO-02 zo 7. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED], a [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

2. Žiadosti [REDACTED], a [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. januára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie v záhlaví označených práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). K namietanému porušeniu označených práv malo dôjsť oznámením Okresného úradu Prešov, katastrálneho odboru (ďalej len „okresný úrad“) č. k. 102/2017/OU-PO/KO-02 zo 7. februára 2018 (ďalej len „oznámenie“).

2. Oznámením okresného úradu boli sťažovatelia upovedomení o vybavení podania – sťažnosti, ktorú podali na zamestnankyňu okresného úradu z dôvodu zneužitia právomoci verejného činiteľa, pretože sťažovateľom vrátila listinu, na základe ktorej sa títo domáhali vykonania opravy v evidencii katastra nehnuteľností (odmietnutie zápisu listiny č. Z 3759/16). Oprava mala spočívať v prekvalifikovaní budovy druhovo označenej na liste vlastníctva ako „iná budova“ na „bytový dom“, resp. v žiadosti sťažovateľov o dopísanie siedmich bytov na list vlastníctva ako spoločné zariadenie bytového domu (ďalej len „sporný zápis“).

3. Dôvodom, pre ktorý bola listina sťažovateľom vrátená, bolo to, že obsahovala také nedostatky, pre ktoré nebola spôsobilá zápisu do katastra nehnuteľností (listina bola posudzovaná podľa obsahu). Sťažovatelia boli zároveň vyrozumení o spôsobe odstránenia nedostatkov a lehote na ich odstránenie, čo bolo nevyhnutným predpokladom pre ďalšie konanie.

4. Sťažovatelia začali namiesto požadovanej súčinnosti svoj záujem presadzovať prostredníctvom trestného konania, konkrétne podávaním sťažností alebo trestných oznámení na vybavenie veci, prakticky na každého úradníka, ktorý s vecou prišiel do kontaktu a ich záujmu nevyhovel.

5. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti navrhujú, aby ústavný súd prikázal okresnému úradu opraviť sporný zápis v evidencii nehnuteľností a nariadil okresnému úradu sťažovateľov odškodniť.

6. Satisfakciu v sume 32 894,40 € odôvodňujú priet'ahmi v konaní a obmedzením vlastníckeho práva, ktoré v konečnom dôsledku zhoršuje havarijný stav nehnuteľnosti, a jej úhradu žiadajú rozdeliť v rovnakom pomere do dvoch skupín, t. j. medzi okresný úrad a ostatné vo veci konajúce orgány činné v trestnom konaní.

7. Zároveň žiadajú o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Žiadosť odôvodňujú už popísaným stavom veci.

II.

Predbežné prerokovanie návrhu

8. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

9. Ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc.

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že vec, ktorú sťažovatelia pred ústavným súdom namietajú, dosiaľ neprešla súdnym prieskumom v rámci všeobecného súdnictva, ktoré poskytuje ochranu pred namietaným zásahom prostredníctvom správneho súdnictva.

13. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

14. Ústavný súd z uvedeného dôvodu ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (bod 1 výroku tohto rozhodnutia) a z tohto dôvodu sa nemohol zaoberať návrhom na priznanie primeranej satisfakcie.

15. Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že rozumie sťažovateľom, že sa s nádejou obrátili na inštitúciu, ktorá je v zmysle ústavy najvyšším ochrancom ústavnosti. Svojou ústavnou sťažnosťou však napadli rozhodnutia orgánov, ktoré pôsobia v oblasti trestného práva, pričom z ústavnej sťažnosti ústavný súd vyrozumel, že pôvodne problém vznikol na platforme práva občianskeho (snaha o zápis bytov do katastra jednotlivým užívateľom). Uvedené ústavný súd vyvodzuje z toho, že orgánom, ktorého rozhodnutie motivovalo sťažovateľov k iniciácii ďalších pridružených konaní, bol katastrálny odbor Okresného úradu v Prešove. Z uvedeného dôvodu sa ústavnému súdu bez akejkoľvek snahy vstúpiť do rozhodovania sťažovateľov, ktorí sú jediní oprávnení na rozhodnutie vo vlastnej majetkovej záležitosti, zdá, že faktické riešenie sporu by ponúkli inštitúty občianskeho práva týkajúce sa spoluvlastníctva, akým je príp. dohoda o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva.

16. Odvetvie trestného práva (verejnoprávne odvetvie) ponúka účastníkovi konania úplne iný typ súdnej ochrany ako konanie civilné. V trestnom konaní sa môže účastník z pozície oznamovateľa, eventuálne poškodeného, domôcť maximálne tak náhrady škody. A to len za predpokladu, že bude riadne preukázaná a súd ho neodkáže s jeho nárokom na osobitné civilné konanie. Ochrana prostredníctvom občianskeho práva (súkromnoprávne odvetvie) je preto v rámci problematických vzťahov na platforme občan vs. občan vždy adresnejšia. Vo všeobecnosti platí, že sankcia vo forme trestu alebo ochranného opatrenia reálne vzniknutý problém nevyrieši.

17. Ústavný súd rozumie frustrácii sťažovateľov, ktorí očakávali od právneho štátu okrem adekvátnej súdnej a inej právnej ochrany aj istú mieru úcty, no ich sťažnosti vzhľadom na už formulované výhrady nebolo možné v tomto konaní vyhovieť. Keďže sťažovatelia disponujú reálnymi možnosťami právneho poriadku, ktorými dokážu dosiahnuť nimi želaný právny stav, ústavný súd ich odkazuje právne uvedeným smerom.

18. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti netvrdia žiadne skutočnosti týkajúce sa nedostatočných majetkových pomerov, čím v tejto časti neuniesli bremeno tvrdenia a nesplnili ani druhý zákonný predpoklad na ustanovenie advokáta, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva na ústavnom súde. Týmto sa netvrdí, že sťažovatelia nemôžu obstať s adekvátnym návrhom na všeobecnom súde.

19. Ústavný súd z uvedených dôvodov žiadosti sťažovateľov o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhovel (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2021

Robert Šorl
predseda senátu